

Bezoek president Gauck aan Antwerpen

9 maart 2016

Zeer geachte Bondspresident Gauck en Mevrouw Schadt (Frau Schadt)

Sire en Majesteit,

Excellentie (ambassadeur Lüdeking),

Meneer de Burgemeester,

"J' ai toujours eu pour la ville d' Anvers la plus vive sollicitude. Je sais les services qu'elle a toujours rendus au pays par son commerce et l' éclat dont elle l' honore par sa gloire artistique." Dit opschrift siert vandaag het ruitersstandbeeld van Leopold van Saksen-Coburg en Gotha op de Antwerpse Leopoldplaats, slechts een boogscheut hiervandaan. Onze eerste koning wist niet enkel de waarde en het belang van deze stad uitstekend in te schatten, Leopold I gaf ons vorstenhuis ook zijn Duitse wortels.

Zijn verwijzing naar de 'gloire artistique' van Antwerpen mag niet verwonderen. Kunst en cultuur bloeien hier rijkelijk, al vele eeuwen lang. Dat was ook Koning Ludwig I Von Beieren, 'der Deutsche der Deutschen', niet ontgaan. In zijn indrukwekkende Walhalla-tempel in Regensburg, een ode aan Duitse grootheden, kregen vier Vlamingen een plaats. Buiten Jan Van Eyck trouwens allen zeer nauw verbonden met deze stad: de in Siegen geboren grootmeester Peter Paul Rubens, Antoon Van Dijck en Frans Snijders.

De kruisbestuivingen en overeenkomsten tussen onze twee landen zijn uiterst talrijk, divers, en bovenal erg boeiend. De politieke en geografische context van het Heilige Roomse Rijk droeg ertoe bij dat zowel in Duitsland als in België onze politici zeer bedreven waren en nog steeds zijn in het zoeken en soms moeizaam bereiken van compromissen. Maar er is zoveel meer dat ons bindt.

Zelf had ik het voorrecht om Duitsland van zeer nabij te leren kennen: na 6 maanden studeren aan de universiteit van Trier, was mijn liefde en belangstelling voor Duitsland alleen maar gegroeid. Sinds mijn studies bezocht ik elke deelstaat van Duitsland, wat Duitsland een beetje mijn tweede Heimat maakt. Het was tijdens één van die reizen, zo'n 6 jaar geleden, dat we met het gezin de boot van Warnemünde naar Rostock namen. Daar lachte bij aankomst de stralende A van Antwerpen ons toe. Op slag voelden we ons thuis in de mooie Hanzestad aan de Oostzee, zusterstad van deze stad, uw mooie geboortestad, meneer de president.

Tegelijk wakkerde die intense kennismaking mijn ontzag voor en interesse in de indrukwekkende bijdragen van grote Duitsers aan kunst, cultuur en wetenschap stevig aan. Schier eindeloos is de lijst van schrijvers en dichters, filosofen, uitvinders, componisten, wetenschappers, wiskundigen, ... Toch wil ik één naam in het bijzonder noemen: Johannes Gutenberg. Want wie de boekdrukkunst uitvindt, is en blijft m.i. echt de allergrootste. Het Antwerpse Plantin-Moretuseum wijdt er terecht een prachtige kamer aan.

Evenzeer ben ik onder de indruk van de Duitsers en hun omgang met de geschiedenis. En ben ik hen ook dankbaar. Dankbaar voor de wijze waarop België in het algemeen en Vlaanderen in het bijzonder mede dankzij Duitse investeringen en de goede interactie met Duitsland kon uitgroeien tot een welvarende regio in het hart van Europa. Ik hoop dan ook dat die wederzijdse betrokkenheid sterk blijft, en zelfs verder wordt versterkt. Een belangrijke hefboom daartoe is volgens mij de aanscherping van de kennis van het Duits, tegelijk ook één van ónze officiële landstalen.

België en Duitsland: verweven door intense historische banden, met een uitstekende verstandhouding anno 2016, maar ook met tal van gedeelde uitdagingen die voor ons liggen. Behalve én samenhangend met de opvang van oorlogsvluchtelingen noem ik als belangrijkste de strijd tegen armoede, en de optimale integratie op de arbeidsmarkt in het bijzonder van niet - of

laaggeschoolden en personen met een migratie-achtergrond. België mag dan al beter scoren in de zogenaamde PISA-onderzoeken van de OESO, Duitsland heeft een zeer benijdenswaardig systeem van leren op de werkvloer en dit vanuit een eeuwenlange traditie van en maatschappelijke waardering voor vakmanschap.

Even opmerkelijk en vermeldenswaard is het resultaat van de grootschalige studie "Was wollen wir weitergeben" die *Die Zeit* onlangs publiceerde. Daaruit bleek immers dat Duitsers aan weinig meer belang hechten dan aan werk, werk, werk. Zowel vandaag als in de toekomst. En laat nu net werk de belangrijkste hefboom zijn tegen armoede. Laat nu net werk de belangrijkste bron van voldoening en maatschappelijke integratie zijn.

De uitdaging, dames en heren, is gigantisch. We zullen allemaal grote inspanningen moeten leveren en succes is niet gewaarborgd. Maar als werk en waarden ons écht binden, als we werk gezamenlijk definiëren als een cruciale zingeving naast sterke gezinnen, dan ziet de toekomst van onze landen en bij uitbreiding Europa er ondanks alles bijzonder hoopvol uit.

Graag wil ik U, meneer de president en mevrouw Schadt, hartelijk danken voor jullie komst naar België, en naar onze provincie. Ook U Sire, Majesteit dank ik hartelijk voor Uw aanwezigheid. Zo dadelijk zullen onze getalenteerde jongeren van de provinciale Hotelschool PIVA u kennis laten maken met hun kookkunst. Het is met veel plezier én trots dat zij vandaag de lunch verzorgen. De provincie Antwerpen schenkt u een facsimile-uitgave van een uniek pamflet uit de 16de eeuw, dat de historische verwantschap tussen Antwerpen en Duitsland aantoont. Gedrukt in Rostock naar aanleiding van de Beeldenstorm, bevat het pamflet advies van Duitse lutherse theologen aan de toenmalige lutherse kerkgemeenschap van Antwerpen.